

Teemu Kettunen

KOMPOSITIO KUVAN TUNNELMAN LUOJANA

Kuinka kompositio vaikuttaa kuvan välittämään tunnelmaan, tunteeseen tai tarinaan?

KOMPOSITIO KUVAN TUNNELMAN LUOJANA

Kuinka kompositio vaikuttaa kuvan välittämään tunnelmaan, tunteeseen tai tarinaan?

Teemu Kettunen
Tutkielma
Kevät 2015
Kuvallinen viestintä

Tiivistelmä

Oulun ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma, Kuvallinen viestintä

Tekijä(t): Teemu Kettunen

Opinnäytetyön nimi: Kompositio kuvan tunnelman luojana:

Kuinka kompositio vaikuttaa kuvan välittämään tunnelmaan, tunteeseen tai tarinaan?

Työnohjaaja: Tuukka Uusitalo

Työn valmistuslukukausi- ja vuosi: Kevät 2015

Sivumäärä: 45

Tutkielmani aiheena oli selvittää, kuinka kompositiota eli sommittelua voidaan hyödyntää kuvassa välittämään tunnetta, tunnelmaa tai jännitettä katsojalle. Tutkielman tarkoituksena on vahvistaa omia kykyjä luoda parempia ja mielenkiintoisempia teoksia ja oppia uutta kuvan sommittelusta ja sen eri osa-alueista. Lisäksi halusin oppia tulkitsemaan ja analysoimaan kuvia ja niissä näkyviä sommitelmallisia ratkaisuja. Idea tutkielmaani tuli minulle lähinnä harrastusteni kautta, sillä niissä voisin hyödyntää enemmän kompositiota ja sen vaikutusta luoda teoksiin tunnelmaa.

Valitsin tämän aiheen tutkielmalleni myös siksi, että kompositio on todella hyödyllinen apukeino, joka auttaa luomaan parempaa jälkeä ja tunnepitoisempia kuvia kenelle tahansa graafiselle suunnittelijalle tai kuvittajalle. Kompositio on myös aihe, jota voi hyödyntää lähes missä tahansa graafisessa osa-alueessa, kuten käyttöliittymä suunnittelussa, kuvittamisessa tai valokuvauksessa.

Lähteinäni käytin kompositioon liittyvää kirjallisuutta, joka oli lähinnä englanninkielistä. Kirjallisuus on piirtämiseen ja sommitteluun liittyvää. Lähteinäni toimi myös valokuvaukseen suunnattu kirjallisuus, koska siinä toimivat myös samat periaatteen komposition parissa. Lähteiksi olen valinnut kirjoja, jotka ovat mielestäni onnistuneet kuvaamaan erilaisten komposition osa-alueiden vaikutusta katsojan tunteisiin tai kuvan tunnelmaan liittyen.

Testatakseni komposition vaikutusta kuvan tunnelman, jännitteen ja tunteen luojana toteutin teoksen, jolle asetin ennalta määrätyt tunnevalinnat. Teokseen liittyen toteutin lopuksi pienimuotoisen kyselyn, jolla selvitin, kuinka katsojat kokivat kuvan ja näkyivätkö siitä tunnelmat, joita olin siihen luonut.

Asiasanat: Kompositio, sommittelu, 3D-grafiikka, graafinen suunnittelu

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Communication, Visual communication

Author: Teemu Kettunen
Title of Bachelor's thesis: Composition as a creator of mood:
How does composition affect the feel, mood or atmosphere in pictures?
Supervisor: Tuukka Uusitalo
Term and year of completion: Spring 2015
Number of pages: 45

The subject of my thesis was to find out how composition can be used to convey mood, feeling or a tension in pictures for the viewer. The point of this thesis is to strengthen my own abilities to create better and more interesting artworks and to learn new about image composition. Additionally I wanted to be able to analyze and see artworks in new ways along their own compositional decisions. The idea to create this thesis came through my hobbies in which I could use composition more to create better results with more feel and tension in them.

I chose this subject for thesis also because composition and its rules are extremely valuable set of tools which can aid to create better quality and feel in artwork. Composition can help any kind of graphic designer to create better pictures and results. It is also very handy in nearly everything which includes graphic designing work. Composition can be used in as for example: user interface designing, creating artwork and in photography.

As a source I used books that are connected to composition and which were mostly written in English. The sources were strongly tied into drawing and in composition basics. I also used books that were mainly pointed to photographers. Photography composition follows the same rules as any other artwork so it was a natural choice to use them. The sources I chose were mainly chosen because they included information about how certain part of composition affected mood or a feeling in artwork.

To test the affect of composition as conveyor of feeling, mood or tension I created a piece of artwork for which I chose to present certain moods for the viewer. The artwork was presented to a small audience and then they had to answer a questionnaire of how the picture was seen by them.

Keywords: Composition, Graphic design, 3D-graphics

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	MITÄ ON KOMPOSITIO?	9
3	KUVAN ELEMENTIT	10
3.1	Pinta	10
3.2	Sijoittelu.....	10
3.3	Tasapaino.....	11
4	LINJAT JA MUODOT.....	13
4.1	Linjat.....	13
4.2	Muodot	16
4.3	Tila	17
5	VÄRIEN VAIKUTUS	18
5.1	Värit.....	18
5.1.1	Punainen.....	18
5.1.2	Keltainen.....	19
5.1.3	Sininen.....	19
5.1.4	Vihreä	19
6	ANALYSOINTI JA TULKITSEMINEN	21
6.1	TEOSANALYYSI 1: "Wall-e".....	22
6.2	Ensivaikutelma	22
6.3	Värit.....	23
6.4	Muodot ja linjat	24
6.4.1	Oranssi robotti.....	24
6.4.2	Pieni robotti.....	25
6.4.3	Iso alus	25
6.4.4	Tausta ja maisema.....	26
6.5	Sijoittelu ja tasapaino	26
6.6	Elokuvan katselun jälkeiset tunnelmat ja lyhyt kerronta juonesta	28
6.7	Yhteenveto	28
7	AFFECT "AHDINKO" PRODUKTIO JA OPITUN TESTAAMINEN	30
7.1	Taustaa teoksesta	30
7.2	Massat ja pinnat	31

7.3	Värit.....	31
7.4	Linjat ja muodot.....	32
7.5	Sijoittelu ja tasapaino	34
8	KUINKA KATSOJAT OTTIVAT KUVAN VASTAAN?.....	35
8.1	Kysely.....	35
8.2	Vastaukset.....	36
8.3	Yhteenveto	40
9	POHDINTA.....	43
	LÄHTEET.....	45

1 JOHDANTO

Mikä tekee valokuvasta, piirroksesta tai maalauksesta mielenkiintoisen? Kuinka maalaukseen tai kuvaan saadaan luotua jännite, joka vetää katsojan sisälle teokseen ja parhaillaan aiheuttaa tietynlaisen tunteen tai reaktion? Kyseessä voi olla moni asia kuten värit, muodot, linjat ja tai mielenkiintoinen aihe. Yleensä kaikista menestyneimpien kuvien takana on kuitenkin yksi asia, joka yhdistää nämä kaikki elementit yhteen, ja se on kuvan sommitelma eli kompositio. Kuvan kompositio on ollut tärkeä osa etenkin maalaustaidetta jo vuosisatoja. Monet yksinkertaiset aiheet saavat aivan uuden merkityksen hyvin suunnitellun sommitelman avulla.

Tarkoitukseni on syventyä ja tutkia komposition merkitystä kuvan tunnelman ja jännitteen luojana. Tutkielman tavoitteena on oppia uusia tapoja, kuinka kuvalla voidaan kertoa katsojalle esimerkiksi tarina ainoastaan yhdellä kuvalla. Lyhyesti: ”Yksi kuva vastaa tuhatta sanaa”. Kompositio on myös hyvin tärkeä osa graafisen suunnittelun työkaluja, koska sitä voidaan hyödyntää lähes jokaisessa työssä, joka vaatii hyvää graafista ilmettä ja näyttävää ulkoasua. Tarkoitukseni on syventää jo oppimaani ja avata silmäni uusille mahdollisille tavoille tehdä näyttäviä graafisia teoksia. Tutkielmaan pohjautuvan produktio tarkoitus on osoittaa osaamiseni sekä komposition että 3D-grafiikan parissa. Lopullinen produktio päättyy myös portfoliooni, joka auttaa uusien työpaikkojen saannissa ja osaamisen esittämisessä.

Analysoin tutkielmassani Pixarin Wall-E-animaation mainosjulistetta nojaten lukemaani teoriaan ja opittuihin tietoihin kompositiosta, jota hyödynnetään etenkin sarjakuvien, digimaalausten ja 3D-teosten parissa. Teoksesta on tarkoitus tarkastella aluksi muotoja, linjoja, värejä ja kuvan tasapainoa ennen kuin itse elokuva on nähty. Tarkoituksena on selvittää, kertooko mainoskuva komposition avulla saman tarinan kuin itse elokuva. Tarkasteltavaksi voisi ottaa myös symboliikan, mutta tarkoitukseni tämän tutkielman parissa on syventyä ainoastaan komposition merkitykseen kuvassa ja sen tunnelman luojana. Tarkoituksena on analysoida teosta siten, että löydän sen takaa tarinaa ja tunteita.

Oppimani ja lukemani teorian pohjalta työstin produktiona 3D-kuvateoksen. Halusin, että kuva herättää tietynlaisia tunteita, jotka pyrin saamaan aikaan komposition avulla. Kerron lyhyesti, miten rakensin kuvan tunnelman ja jännitteen. Tämän jälkeen käyn läpi kyselyn, jossa selvitin erilaisilta ihmisiltä, mitä he näkivät ja tunsivat kuvasta. Tarkoituksena on selvittää, onnistuinko komposition

avulla luomaan kuvaan haluttua tunnelmaa. Teoksesta olisi mahdollista saada enemmän irti, mikäli kuvaa esitettäisiin suuremmalle yleisölle ja tehtäisiin laajempi kysely, jossa olisi enemmän osallistujia.

Viimeisenä tutkielmassani pohdin hieman sitä, mitä minulle jäi aiheesta mieleen. Käyn läpi myös tutkielmassa esille nousseita kysymyksiä ja löytöjä sekä pohdin, mistä voisi vielä jatkaa tutkimista.

2 MITÄ ON KOMPOSITIO?

Lyhyesti ilmaistuna kompositio on visuaalisten elementtien yhteinen summa (Roberts 2008, 8). Kompositio voi koostua kuvan tasapainosta, jännitteestä, kontrastista, rytmistä, linjoista, viivoista, muodoista, väreistä ja väleistä. Nämä yhteiset tekijät vaikuttavat suuresti jokaisen teoksen lopputulokseen, vaikka kompositio ei olisikaan suoraan nähtävissä kuvissa tai teoksessa. (Bang 2000, 42–90; Otavan Opisto 2015, viitattu 31.1.2015.)

Kompositio on tarkkaan mietittyä ajattelutyötä. Kompositio on asioiden yhdistelyä niin, että ne luovat kokonaisuuden, joka on enemmän kuin pelkkä aihe teoksessa. Kompositiolla voi olla dramaattinen vaikutus teoksen lopputulokseen. (Roberts 2008, 8.) Kompositioon ei ole yhtä maagista kaavaa, jolla saataisiin loistava lopputulos (Frost 2003, 34). Kompositio on asioiden järjestelemistä ja sommittelemista kuvassa, jotta lopputuloksesta saataisiin johdonmukainen. Kaikki, mitä kuvan sisällä on, muodostaa kuvaan sen komposition. (Präkel 2006, 15.)

Kompositio tarkoittaa myös sommittelua. Kompositio voi olla tyyliltään lähes minkäläinen tahansa, sillä kukin piirtäjä, taidemaalari ja valokuvaaja tekevät komposition omanlaisekseen. Tekijän ratkaisut sommittelun kanssa tapahtuvat teoksen pinnalla, esimerkiksi valokuvassa tai paperilla. Taiteilija Onni Oja jakaa sommittelun seuraaviin aihepiireihin: pinnan rakenne, viiva, taso, tilamassa eli voilyymi, kuvapinta, kuvatila, valo ja varjo, piirustus, liike, sisältö, sekä sommittelu. (Oja 2004, 197–199.)

3 KUVAN ELEMENTIT

Tämän luvun tarkoituksena on perehtyä pinnan, sijoittelun ja tasapainon vaikutuksiin kuvan sisällä ja siihen, kuinka ne vaikuttavat kuvan tunnelmaan tai jännitteeseen.

3.1 Pinta

Pinta on ratkaiseva teosta aloitettaessa, koska se määrittää teokselle sen koon ja muodon. Muoto voi olla esimerkiksi pysty- tai vaakasuora A4-arkki. Pinnan muoto voi heti kertoa katsojalle jotain teoksesta, ja se vaikuttaa kaikkeen työn sisällä tapahtuvaan dynamiikkaan: vaakasuora A4 -arkki mielletään aina rauhallisemmaksi kuin pystysuora. Erikokoisilla pinnoilla on myös omat pienet sääntönsä, joilla kuva saadaan toimimaan paremmin. (Oja 2004, 197; Präkel 2006, 94; Roberts 2008, 18.) Pinta toimii kompositiossa myös eräänlaisena maailmana, joka on jatketta omasta maailmastamme noudattaen samoja sääntöjä – asiat näyttävät reagoivan painovoimaan tai tuuleen aivan samalla tavalla kuin pinnan ulkopuolella (Bang 2000, 42; Präkel 2006, 46).

3.2 Sijoittelu

Pinnan alueella on myös erityisiä alueita, jotka vaikuttavat eri muotojen ja asioiden tuntuun sekä aktiivisuuden pelkästään riippuen siitä, mihin ne on sijoitettu pinnalla. Bang kertoo teoksessaan, että pinnan alue mielletään yleensä maailman jatkeeksi ja täten ajattellaan, että pinnan yläosio on taivas ja alaosio maanpinta. Yläosio mielletään myös alueeksi, joka on kauempana katsojasta ja alaosio taas alueeksi, joka on lähempänä katsojaa. (Bang 2000, 42–44, 54–58.)

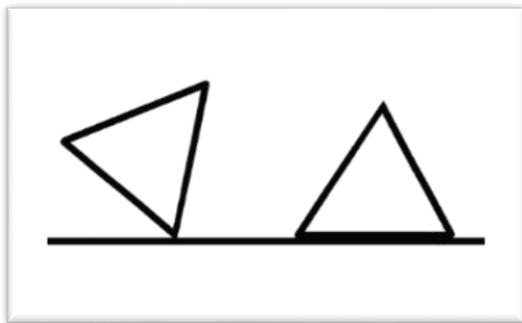
Pinnan yläpuolikas, joka on jaettu kahtia vaakasuorasti, mielletään yleensä vapaaksi, iloiseksi, voitokkaaksi sekä hengelliseksi. Tämä johtuu Bangin mukaan siitä, että ihminen on paremmassa asemassa korkealla: linnoituksesta tai mäen päältä näkisi kauas, kun taas mäen alla olisi vaarassa jäädä esimerkiksi kivivyöryn alle. Muodot, jotka sijoitetaan ylös, myös mielletään kevyemmäksi, koska ne tuntuvat uhmaavan painovoimaa. Kappaleiden sijoittaminen pinnan yläosioon on hyvin yleistä uskonnollisissa teoksissa, ja tämä johtune siitä, että pyhät ja henkiset asiat yhdistetään taivaalle eli korkealle. (Bang 2000, 42–44, 54–58.)

Pinnan alaosio voi puolestaan viestiä uhkaavuudesta, painosta, surusta tai kiinnittymisestä. Alaosio voi myös tuntua turvalliselta, koska se on niin sanotusti lähellä maanpintaa. Alaosioon sijoitetut kappaleet voivat tuntua hitaammilta kuin kappaleet, jotka on sijoitettu teoksessa korkeammalle. Mitä korkeammalle asia on kuvassa sijoitettu, sitä tärkeämmässä asemassa se vaikuttaa olevan. (Bang 2000, 42–44, 54–58.)

Keskelle kuvaa sijoitetut asiat vangitsevat helposti huomion ja voivat suunnata katseen keskelle teosta jättäen reunat vähemmän arvokkaaksi. Keskelle sijoittaminen voi myös kuvata liikkumattomuutta ja pysähtymistä. Mikäli keskelle sijoitetaan kappaleita, olisi hyvä, että katsetta saataisiin ohjattua pois keskeltä ja rohkaistaisiin katselijaa tutkimaan teoksesta muutakin kuin pelkkää keskustaa. Olisi kuitenkin hyvä, että teoksen reunat olisivat rauhallisempia kuin keskiosa, jottei katse viettäisi liikaa aikaa reunoissa. Katsetta voidaan ohjata pois reunoilta apulinjoilla tai jättämällä reunat aiheeltaan köyhemmäksi. (Roberts 2008, 22–23, 31–32.)

Myös lukusuunnalla on iso merkitys kuvan pinnalla, sillä esimerkiksi länsimaisessa sivistyksessä vasen reuna on vähemmän aktiivinen kuin oikea reuna. Tämä johtuu siitä, että liikkeen kuvitellaan alkavan vasemmasta reunasta ja päättyvän oikeaan reunaan. (Bang 2000, 42–90; Roberts 2008, 32.) Oja kertoo pinnan aktiivisuudesta yksinkertaisella kaaviolla, jonka mukaan pinta voidaan jakaa neljään osaan: ylä- ja alaoikea sekä ylä- ja alavasen. Länsimaalaisessa kulttuurissa liike taipuu näillä alueilla yläoikealle. Alavasen kulma on vähiten aktiivinen, kun taas yläoikea on aktiivisin. (Oja 2004, 202.)

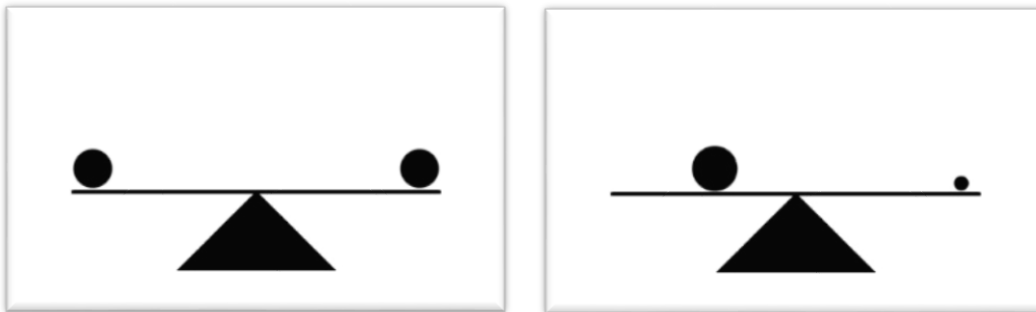
3.3 Tasapaino

KUVA 1. Tasapaino. Kuva: Kettunen, T.

Kuvaan mielletään painovoima, koska kuvitellaan, että maailman voimat ovat läsnä myös työn sisällä. Kolmio, joka on laitettu pinnalle litteä taso alaspäin, tuntuu vakaammalta kuin kolmio, joka on laitettu pinnalle seisomaan yhdelle kärjistään (kuva 1). Kuvan tasapainoon voi vaikuttaa kohteiden asettelulla, koolla, yksityiskohtien paljoudella tai tummuusasteella. Jotkut elementit kuvassa vaikuttavat tasapainoon enemmän kuin toiset, koska ne kiinnittävät katsojan huomion paremmin. Muoto, linjat, sävy ja kuviot vaikuttavat tasapainoon. (Präkel 2006, 112.)

Kuvassa esiintyvillä asioilla ja muodoilla on kullakin oma energiansa, joka antaa kuvaan oman latauksensa. Näiden asioiden yhdistely tuo kuvaan eräänlaisen tasapainon, joka miellyttää katsojaa. Komposition tarkoituksena ei ole suinkaan pelkästään tasapainon etsiminen, vaan tasapaino syntyy kuvaan erilaisten jännitteiden ja energioiden yhdistelmästä ja vaihteluista. (Oja 2004, 197.) Kuvan sisällä kohteiden sijoittelu on merkittävässä roolissa kuvan tasapainon löytämisessä. Mikäli kuvassa on kaksi samanarvoista kohdetta muotokieleltään ja väriltään, on niistä painavampi se, joka on lähempänä reunaa. (Präkel 2006, 56–57.)

KUVA 2. Staattinen (vas.) ja dynaaminen (oik.) tasapaino. Kuva: Kettunen, T.

Kuvassa voi olla staattista ja dynaamista tasapainoa. Staattinen tasapaino löytyy kuvassa samankaltaisuuden ja symmetrian kautta (kuva 2). Dynaaminen tasapaino puolestaan muodostuu eriarvoisten kappaleiden sijoittelusta siten, että ne näyttäisivät olevan tasapainossa (kuva 2). Staattinen tasapaino tekee kuvasta silmälle mieltäisemmän, mutta se ei tee kuvaan jännitettä. Dynaaminen tasapaino puolestaan tekee kuvasta mielenkiintoisen lisäten siihen jännitettä ja draamaa. (Präkel 2006, 56–57.)

4 LINJAT JA MUODOT

Tässä luvussa perehdytään linjoihin, muotoihin ja kuvan tilaan. Luvussa käsitellään linjojen eri vaikutuksia ja niistä muodostuvien muotojen mahdollisia merkityksiä kuvan kompositiossa.

4.1 Linjat

KUVA 3. Vaaka- (vas.) ja pystysuorat (oik.) linjat. Kuva: Kettunen, T.

Vaakatasossa olevat linjat mielletään rauhallisiksi ja turvallisiksi, koska ne eivät näytä siltä, että ne voisivat kaatua päälle, tai jos itse olisimme vaakatasossa, emme voisi kaatua ja satuttaa itseämme. (Bang 2000.) Vaakatasossa olevat linjat ovat myös vähemmän aktiivisia, staattisia ja jopa liikkumattomia. Vaakatasossa olevat linjat yhdistetään painovoimaan, horisonttiin ja vedenpintaan (kuva 3). (Frost 2003, 38; Präkel 2006, 46–47.)

Pystysuorat linjat viestivät energisyydestä ja kasvusta. Pystysuuntaiset linjat ovat aktiivisempia kuin vaakatasossa olevat, koska ne tuottavat kuvaan dynamiikkaa ja suuntaa. Näin mielletään siksi,

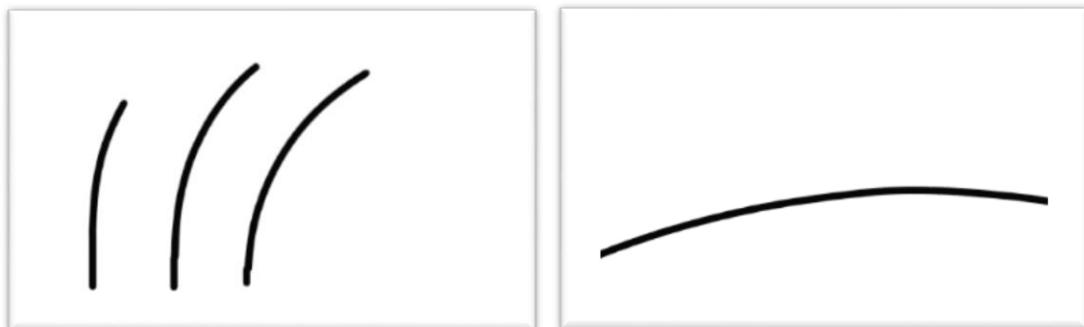
että näiden linjojen tulkintaan saadaan apua ympäristöstä, esimerkiksi puista ja muusta kasvustosta, jotka kasvavat kohti valoa (kuva 3). (Bang 2000, 44; Frost 2003, 38; Präkel 2006, 46–47.)

KUVA 4. Nouseva (oik.) ja laskeva (vas.) diagonaalinen linja. Kuva: Kettunen, T.

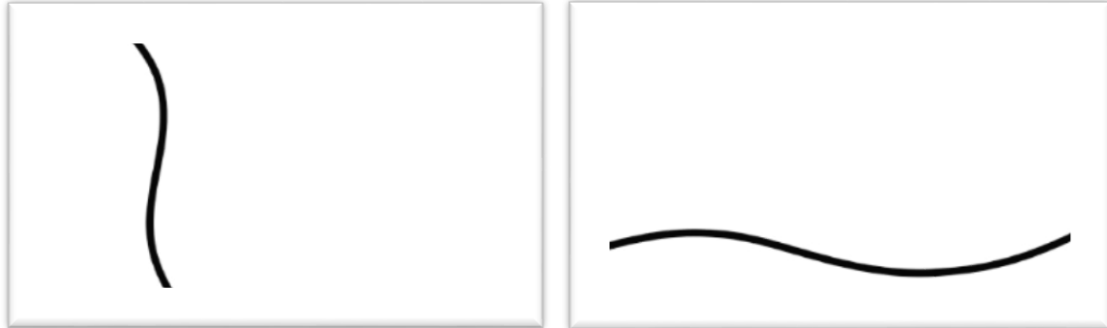
Viistossa olevat linjat viestivät yleensä liikkeestä tai jännitteestä. Liikkeen ja jännitteen tuntu näistä vinottaisista muodoista johtuu lähinnä siitä, että miellämme linjan kaatuvan tai tukevan jotain toista muotoa. Yleensä katse seuraa hyvin helposti vinoja linjoja, ja juuri siksi vinot linjat antavat liikkeen tuntua kuvaan (kuva 4). (Bang 2000, 42–51.)

Vinosten linjojen vaikutukseen vaikuttaa myös lukusuunta. Mikäli vino linja seuraa omaa lukusuuntaamme, se viestii järjestyksestä, toisin kuin linja, joka kulkee sitä vastaan. Vinosten linjojen merkitys kuvassa on luoda kuvaan liikkeen, odotuksen tai jännitteen tuntua. Vinottaiset linjat voivat tehdä staattisestakin kuvasta vauhdikkaamman. Vinosten linjojen ei tarvitse olla selvästi näkyviä linjoja kuvissa, vaan ne voivat olla myös optisia linjoja. (Präkel 2006, 46–49.)

KUVA 5. Kulma (vas.) ja kaari (oik.). Kuva: Kettunen, T.

Mitä isompi kulma tai käänös linjassa on, sitä voimakkaampi liikevoima linjassa on. Koemme tämän voiman linjassa, koska olemme oppineet sen luonnosta: näemme kuinka tuuli taivuttaa puita tuulessa (kuva 5). (Präkel 2006, 46–49.)

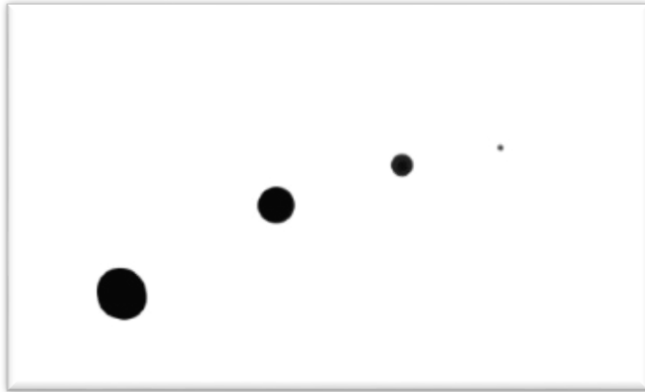
KUVA 6. Pysty (vas.) ja vaaka (oik.) kauneuskaari

Präkelin mukaan kurvit tai kaaret voivat kuvata dynamiikkaa, mutta kaaret voivat myös luoda kuvan rauhoittavan ja hidastavan vaikutuksen. Yhdistämme kurvit ihmiskehon pyöreisiin muotoihin ja curveihin sekä kumpuileviin mäkiin (kuva 6). Pystyssä oleva loiva s-kirjaimen muotoinen linja on nimeltään kauneuskaari, joka esiintyy esimerkiksi ihmisen selkärangan muodossa (kuva 6). Tämän kaaren vaikutus kuvaan on miellyttävä harmonia sekä rauhoittava pysähtyminen. Vaakatasoinen kauneuskaari puolestaan viestii kiireettömyydestä ja luonnollisesta etenemisestä (kuva 6). Se vaikuttaa kuvaan myös tekemällä siitä ajattoman ilman staattisuutta. Vaakatasoinen kauneuskaari on löydettävissä luonnonmuodoista kuten mutkittelevista joista. (Präkel 2006, 46–51.)

Aaltoilevat linjat, jotka halkaisevat kuvan pystysuuntaisesti, voivat viestiä voimasta ja dynaamisesta tasapainosta. Vaakatasossa kuvan puolittavat aaltoilevat linjat voivat viestiä pehmeystä, joka tulee siitä, että yhdistämme ne ihmisvartalon curveihin. Aaltoilevat linjat voivat myös viestiä suurista ja hitaista voimista. (Präkel 2006, 46–51.)

Kulmikkaat linjat kuten siksakki mielletään epätasapainoiseksi, vihaiseksi tai innostuneeksi linjaksi. Nämä kulmikkaat linjat esittävät kuvassa keskittyneitä energiaa. Kulmikkaat linjat ovat paljon käytössä esimerkiksi kauppojen alennettuja hintoja esittelevissä grafiikoissa. (Präkel 2006, 46–51.)

Optinen linja

KUVA 7. Optinen linja. Kuva: Kettunen, T.

Optinen linja on muoto, joka muotoutuu kuvassa esiintyvien kohteiden välille (kuva 7). Kuvassa esiintyvät kohteet muodostavat välilleen näkymättömiä linjoja, joita katseemme seuraa. Kohteiden asettelu kuvassa vaikuttaa siihen, mitä tämä linja kuvassa tekee – kohteet voivat luoda näkymättömillä linjoillaan esimerkiksi liikkeen tai epätasapainon tuntua, mikäli nämä kohteet muodostavat ryhmittelyllään esimerkiksi kolmion, joka seisoo yhdellä kärjistään. Yhdistämme helposti samankaltaisia kohteita toisiinsa näkymättömillä linjoilla, ja tämän vuoksi optinen linja korostuu, mikäli kuvassa on samankaltaisia kohteita, joita voimme yhdistää toisiinsa. Optisia linjoja voi olla kuvassa useita ja nämä linjat voivat muodostua eri ryhmien välille. (Präkel 2006, 40–43.) Ryhmittelyä kuvassa voi tapahtua sekä värin että muodon mukaan, mutta väri on voimakkaampi yhdistelevä tekijä (Bang 2000, 74–76).

4.2 Muodot

Muoto on alue, joka muodostuu yleensä linjojen sisälle. Muodon muodostuminen kuvaan voi tapahtua kuitenkin muustakin kuin pelkästään linjoista. Yleisiä tapoja, joilla muoto hahmottuu kuvaan, ovat väri-, valo- ja tekstuurialueet. Muoto voi myös hahmottua kuvaan kohteiden ryhmistä. Yksittäiset kohteet, jotka voimme ryhmitellä samalla muotokielellä tai värillä, muodostavat välilleen optisia linjoja, jotka yhdessä muodostavat muodon. (Präkel 2006, 42–43.)

Terävät ja kulmikkaat muodot voivat viestiä liikkeestä, pelosta, uhasta tai vaarasta. Terävyyden vaarallisuuden tuntu voi Bangin mukaan johtua siitä, että ihmisen vaistot sanovat niiden olevan

vaarallisia. Hän kuvaa asiaa niin, että iho on ohut ja terävät asiat voivat vahingoittaa sitä. Yleensä aseet, kuten miekat, keihäät ja nuolet ovat teräviä. (Bang 2000, 70.)

lhmiset mieltävät pyöreät ja pehmeät muodot lohduttaviksi ja pehmeiksi. Lempeät kaaret kuvassa antavat rauhallisuuden ja pehmeiden tuntua, kuten aiemmin mainitut aaltoilevat kaaret. Ensimmäinen asia, johon nämä voidaan yhdistää, ovat äitien vartalot. Kappaleiden koko kuvassa vaikuttaa myös eri tavalla tuntemuksiin. Suuret kappaleet tuntuvat vahvoilta, suurilta ja vaarallisilta riippuen siitä, mitä kuvassa esiintyy. Pieni kappale voi tuntua kuvassa uhatulta ja pelokkaalta. (Bang 2000, 71–73; Präkel 2006, 46–47.)

Tuntemukset kappaleisiin riippuvat yleensä siitä, mihin ne yhdistetään. Esimerkiksi terävät muodot tuntuvat vaarallisilta, koska ne yhdistää sen veitseen, joka on terävä ja voi aiheuttaa vahinkoa. (Bang 2000, 71–73.)

4.3 Tila

Tila on hankala käsite komposition parissa. Muotojen välillä olevalla tilalla voidaan ilmaista monia eri asioita, kuten syvyyttä, aikaa, päällekkäisyyttä, eristäytyneisyyttä, vapautta ja heikkoutta. Lähekkäin olevat asiat liikettä esittävässä teoksessa voidaan tulkita niin, että ne ovat törmäämässä toisiinsa lyhyen ajan sisällä. Sijoittelemalla asioita lähekkäin voidaan luoda kuvaan myös jännitettä: esimerkiksi lumipallo osumassa autoon. Vapauden tuntu taas voidaan tehdä väljällä tilankäytöllä, kuten esittämällä lintu lentämässä avoimella taivaalla. Mitä enemmän asioilla on välimatkaa toisiinsa, sitä enemmän aikaa on kappaleiden välillä ja sitä enemmän on aikaa reagoida asiaan. Tila antaa teokseen liikkuvuuden tunnetta. (Bang 2000, 81–90.)

Mikäli tilassa ei esiinny kohdetta, joka kiinnittäisi katseen kuvaan, niin katsoja ei ole mukana teoksessa – eikä ole läsnä siinä olevissa tuntemuksissa. Kun kuvaan lisätään kohde, joka vetää katsetta kuvaan, niin ollaan voimakkaasti mukana teoksessa ja sen tunnelmissa. Katsetta vetävä kohde vangitsee katsojan teoksen tilaan. (Bang 2000, 82–83.) Kuvassa voi olla myös eri tiloja kuten etuala. Etuala on tärkeä etenkin valokuvan sommittelussa. Etuala ja sen korostaminen voi antaa vahvan tunteen skaalasta, syvyydestä tai etäisyydestä kuvaan. (Frost 2003, 40.)

5 VÄRIEN VAIKUTUS

Tämän luvun tarkoituksena on perehtyä väreihin. Luvussa käsitellään värien aiheuttamia tunnelmia tai tunteita, joita ne voivat viestiä kuvassa.

5.1 Värit

Värit vaikuttavat eri tavoilla kuvan tunnelmaan. Värien avulla saadaan viestiä siitä, minkälainen joku kohde on tai voi olla. Värien avulla pystytään myös yhdistämään asioita toisiinsa. Bang tekee teoksessaan hyvän esimerkin Punahilkkan ja suden avulla. Punahilkassa esiintyvä punainen väri on läsnä myös suden silmissä – tämä saa suden tuijotuksen kohdistumaan Punahilkkaan. (Bang 2000, 32–33.)

Väri pystyy luomaan helposti tunnelmaa kuvaan. Tumma kuva voi viestiä pelosta, ahdistuksesta tai vaarasta, kun taas vaalea kuva voi olla haikeutta, iloa tai vapautta. Väriharmoniat auttavat tuomaan kuvaan vaikutelman rauhasta ja rentouttavasta tunnelmasta, kun taas kontrastiset tai vastavärit puolestaan saavat helposti katseen huomion ja saavat kuvaan kontrastia tai energisyyttä. (Frost 2003, 61.)

Väreille yhdistetään eri tuntemuksia ja psykologisia mielikuvia, koska värit yhdistetään eri tilanteisiin ja kokemuksiin. Väritulkintoilla on eroja kulttuureittain: esimerkiksi valkoinen väri yleensä mielletään länsimaissa puhtauden väriksi, kun taas Aasiassa väri yhdistetään kuolemaan. Värejä voidaan myös käyttää kontrastin avulla hakemaan huomiota haluttuun kohteeseen, sillä ihmisen katse kiinnittyy helposti voimakkaisiin kontrasteihin. (Bang 2000, 73–75.; Präkel 2006, 80–81.)

5.1.1 Punainen

Punainen on voimakas väri, joka yhdistetään lämpöön ja kuumuuteen, vereen, vaaraan, intohimoon ja vihaan. Punainen väri on vaikutukseltaan niin voimakas, että jopa pieninä määrinä se voi hallita koko kuvaa ja kahlita katsojansa siihen pisteeseen, missä sitä esiintyy. Punainen on huomioväri. (Bang 2000, 73–75; Frost 2003, 66–67; Präkel 2006 80–81; Freeman 2008, 440–441.)

5.1.2 Keltainen

Keltainen on väri, joka yleensä yhdistetään aurinkoon, valoon, kuumuuteen, iloon, elämään ja ke-sään. Tämä sävy yhdistetään myös kultaan ja rikkauksiin. Keltainen on punaisen tapaan hyvin voi-makas väri ja toimii myös lohduttavana sävynä kuvissa. Värinä keltainen on energialtaan vaihte-leva. Keltainen saa voimaa väriinsä, kun se on tummalla taustalla, mutta menettää voimaansa, kun se on vaalealla. Keltainen on myös niitä harvoja värejä, jolla ei ole tummaa versiota itsestään, vaan tummentuessa se muuttuu ruskeaan sävyyn. Tämä sävy toimii myös huomiosävynä, koska se kiin-nittää katseen helposti. (Frost 2003, 67; Präkel 2006, 80–81; Freeman 2008, 442–443.)

Punaista ja keltaista yhdistämällä saamme sävyksi oranssin. Oranssi on rikas, voimakas ja hohtava väri, joka yhdistetään etenkin valoon. Oranssilla on punaisen ja keltaisen hyviä ominaisuuksia. Oranssi hohtaa valoa kuten keltainen ja on energinen kuten punainen. Se yhdistetään lämpöön ja tuleen ja on myös kuumuuden ja kuivuuden sävy. Japanissa oranssin sävy, joka liukuvärjätty punaiseksi, on pyhä väri. (Freeman 2008, 450–451.)

5.1.3 Sininen

Sininen on väri, jolla on monia käyttötapoja. Tätä sävyä yhdistetään niin negatiivisiin kuin positiivi-siinkin asiayhteyksiin. Sininen on kylmyyden, selkeyden, raikkauden ja tilan väri. Tämä väri yhdis-tetään myös luottamukseen, valtaan, yksinäisyyteen ja masennukseen. Sinisellä on suuri vaikutus kuvaan ja ympäristöön ja se pystyy antamaan olotilan, että asiat ovat paljon viileämpiä kuin oikeasti ovat. (Frost 2003, 67; Präkel 2006, 80–81; Freeman 2008, 444–445.)

Violetti on väri, joka on punaisen ja sinisen väliväri. Tämä väri yhdistetään mystiikkaan. Värillä on myös uskonnollisia, yliluonnollisia ja valtaa kuvaavia vivahteita. (Freeman 2008, 448, 449.)

5.1.4 Vihreä

Präkel kirjoittaa vihreästä, että psykologien mielestä se on varautunut väri. Sävyltään vihreä ei ole myöskään kylmä eikä lämmin. (Präkel 2006, 81.) Vihreä on väri, jonka silmä erottaa parhaiten. Silmä pystyy havaitsemaan vihreän eri sävyjä hyvin myös melko pimeässä.

Vihreällä on monia eri merkityksiä ja useimmat niistä yhdistetään kasvuun, nuoruuteen, raikkau-
teen, luontoon, rauhaan ja turvallisuuteen. (Frost 2003, 67; Präkel 2006, 81; Freeman 2008, 446–
447.)

6 ANALYSOINTI JA TULKITSEMINEN

Analyysi koostuu seuraavista osa-alueista:

1. ensivaikutelma
2. värit
3. muodot ja linjat
4. sijoittelu ja tasapaino
5. elokuvan katsomisen jälkeiset tunnelmat
6. yhteenveto

Tarkoitukseni on analysoida, mitä tunnetta, jännitettä tai tunnelmaa kuva herättää minussa katsojana. Analyysin tarkoituksena on oppia tulkitsemaan kuvaa aihetta syvemmältä ja ottaa oppia muiden tekijöiden ratkaisuksista. Pääpaino analyysissä on kuvan komposition tulkinnassa, jossa käydään läpi komposition osa-alueita.

Seuraavaksi alan käymään tarkemmin läpi Wall-E:n mainosjulistetta ja sen rakennetta. Tutkin teoksesta siinä parhaiten näkyviä komposition osa-alueita. Tarkoitukseni on käsitellä jokainen osa-alue erillään, ennen kuin katson kyseisen elokuvan. Elokuvan katsottuani teen yhteenvedon siitä, oliko komposition luoma tunnelma julisteessa sama kuin se, mikä elokuvassa esiintyy.

Lopuksi teen yhteenvedon siitä, kuinka tarkasti analysoin julisteen verraten elokuvan kertomaan tarinaan. Päätelemät pohjautuvat luettuun teoriaan ja saatuun oppiin. Jos teoksesta esimerkiksi löytyy muoto, joka on diagonaalinen, niin tämä voi tarkoittaa liikettä tai jännitettä Bangin mukaan (Bang 2000, 42–51). Tarvittaessa analysoitavista teoksista voi tehdä myös muunneltuja versioita kuvanmuokkauksen avulla ja tutkia tällä tavoin tietynlaisten asioiden vaikutusta kuvassa.

Valitsin analyysini aiheeksi Wall-E:n, koska en ole nähnyt elokuvaa aiemmin. Olen aikaisemmin kuullut vain kyseisen elokuvan nimen. Olen myös kuullut, että Pixar käyttää elokuvissaan paljon kompositiota ja tarkasti mietittyjä elementtejä.

6.1 TEOSANALYYSI 1: "Wall-e"

KUVA 8. Wall-E (Pixar 2008)

6.2 Ensivaikutelma

Ensimmäinen tunnelma, joka minulle tuli julisteesta oli yksinäisyys. Mieleepi tuli ajatus, että robotti olisi yksin planeetalla. Robotti vaikuttaa surulliselta, mutta rohkealta ja toiveikkaalta, vaikka ympäristö on pelkkää tomua ja romua. Robotin ympäröivät massat, kuten planeetta ja iso sukula tekevät robotista mitättömän oloisen. Ruudun yläreunassa leijaileva pieni robotti antaa kuitenkin toivoa siitä, ettei robotti olisi yksin tällä tyhjällä, suurella ja kylmällä planeetalla, joka on romun peittämä.

6.3 Värit

Koko työssä on käytetty suurimmaksi osaksi vain kylmiä sinisen sävyjä. Ainoa väripilkku on itse robotti, joka on kellertävän oranssi. Teoksen yläosio on raskaampi ja liukuvärjäytyy lopuksi mustaan saakka. Päähahmon taustalla on paljon vaaleita sävyjä, mikä luo kontrastia kuvaan ja korostaa robottia. Yläreunassa vasemmalla on pieni robotti, joka on mustavalkoinen.

Julisteessa näkyvä sininen sävy tekee teoksesta kylmän, yksinäisen ja surullisen oloisen. Toisaalta tämä samainen sinisen sävy tekee tietynlaisen rauhallisuuden tunnun. Sininen sävy voi tässä työssä myös ehkä kuvastaa hidasta ajan kulkua, mikä korostaa jälleen yksinäisyyden tuntua teke-mällä siitä ikään kuin pitkäkestoisemman oloisen.

Robotin kirkas oranssi sävy voi viestiä siitä, että robotti on ystävällinen ja rohkea. Oranssi on voi-makas huomioväri, joka liitetään yleisesti positiivisiin asioihin, kuten lämpöön ja valoon. Tämä oranssin sävy robotissa voisi viestiä siitä, että pieni kaveri on rohkea, elämää ja toivoa täynnä oleva robotti. Oranssi väri myös korostuu hyvin sinistä taustaa vasten, sillä sininen on oranssin vastaväri. Robotin läheisyydessä on suuri kontrasti, joka aiheuttaa sen, että katsojan katse pysyy tukevasti robotissa kiinni.

Julisteen yläreunan musta tuo kuvaan syvyyttä ja mahdollisesti uhkaavuuden tuntua. Musta sävy on myös läsnä julisteen muissa nurkissa, ja tämä keino tekee nurkista vähemmän mielenkiintoisia, koska niissä ei ole juurikaan kontrastia tai mitään, mikä korostuisi. Musta rauhoittaa kuvan nurkkia siten, ettei katse harhaile kuvan nurkkiin.

Pieni robotti sekä oikeassa laidassa oleva suuri alus jakavat saman värimaailman. Molemmat käyt-tävät mustan ja valkoisen sävyjä. Alusten värien samankaltaisuus pistää minut pohtimaan, ovatko nämä robotit samaa sarjaa tai kenties emo- ja lapsialus. Myös näiden kahden muotokieli on sa-mantapainen. Valkoinen väri yhdistetään puhtauteen ja raikkauteen länsimaissa. Voisiko tämä vä-rivalinta viestiä siitä, etteivät robotit ole pahoja? Mustaa roboteissa on todella vähän, mikä ei oike-astaan luo minun mielestäni minkäänlaista vaikutusta itse robottien olemukseen, vaan sen tehtä-vänä on korostaa valkoista ja tehdä hahmoista enemmän silmiinpistäviä, koska se luo niihin kont-rastia.

6.4 Muodot ja linjat

6.4.1 Oranssi robotti

Oranssin robotin muotokieli on hyvin kulmikas. Robotti tuntuu olevan rakennettu neliöistä ja kuutiosta. Robotin kuutiomaisuutta pehmentämään on tehty silmät, joissa on surumielinen muotokieli. Tämä surumielisyys silmiin ilmaantuu mielestäni monen asian yhtälöstä. Silmät tuntuvat muotonsa puolesta olevan painavammat ulkonurkista, koska niissä on enemmän massaa. Silmien muoto on myös hyvin samanlainen kuin ihmisellä on surullisena: kulmakarvat menevät aavistukseen nippuun ja kurttuun ja nousevat ylöspäin sisänurkista – tämä surumielinen muoto tulee robotin silmien yläpuolen muodosta, joka täsmää tähän ihmisen ilmeeseen varsin hyvin. Robotin silmien alla on myös pyöreät muodot, jotka yhdistettynä silmiin ja varteen, johon ne liittyvät, jakavat silmien alle alueen, joka tekee kyynelmäisen muodon suoraan silmien alle. Tämä pieni muoto silmien alapuolella korostaa mielestäni surullista ilmettä robotin kasvoilla.

Robotin kuutiomainen muoto tekee siitä tasapainoisen näköisen. Robotti ei näytä siltä, että se voisi kaatua nurin. Tämä tekee robotista jämäkän ja varsin rauhallisen oloisen. Robotin tasapainoisuutta korostaa myös hyvin se, että koko robotin kehon voisi sommitella kolmion sisään. Kolmion seisnessä pitkä sivu alaspäin se on tasapainoinen, toisin kuin jos se seisoi yhdellä kärjistään.

Oranssin robotin muotokieli on varsin erilainen kuin muiden robottien, jotka näkyvät kuvassa. Robotin erilaisen muodon vuoksi en yhdistäisi kuvan kaikkia robotteja samaan ryhmään vaan luulen, että ne ovat kenties eri planeetoilta. Maassa näkyvä törky on luonteeltaan kulmikasta sekä sotkuista, kuten myös oranssi robotti. Onko planeetta, jolla oranssi robotti seisoo, hänen kotiplaneettansa?

Robotti pitää myös vasenta kättään pystyssä, joka ainakin vaikuttaa omaan katsomiseeni siten, että seuraan, mitä robotti osoittaa. Huomaan ensimmäisenä katsovani otsikkoa ja pientä robottia sen yläpuolella. Robotin ojennettu käsi tuntuu luovan optisen linjan, koska uskon, että osoittaminen toimii aivan samalla tavalla kuin myös ihmisen katse – katsoja seuraa, mitä kuvassa esiintyvä hahmo katsoo.

6.4.2 Pieni robotti

Pieni robotti yläoikealla on muotonsa puolesta virtaviivainen ja pyöreähkö. Pienen robotin silminä ovat ylöspäin suuntautuneet lempeän oloiset kaaret. Nämä kaaret silmissä ovat melko loivat, ja tekevät ilmeestä lempeän oloisen. Kaaret silminä tekevät tästä pienestä robotista ilmeeltään helposti lähestyttävän ja ystävällisen oloisen. Ylipäättään koko pieni robotti on pehmeän muotokielensä vuoksi helposti lähestyttävän näköinen. Mielestäni tämä pyöreiden muotojen yhteinen summa tekee tästä robotista ystävällisen, enkä näkisi sitä mitenkään uhkana kulmikkaammalle robotille tai muille.

Pieni robotti jättää jälkeensä pölyä tai jotain muuta poistokaasua. Tämä kaasuvana jättää jälkensä siten, että se luo linjan kohti julisteen otsikkoa. Huomasin omien silmieni seuraavan tätä vanaa kuvassa alaspäin ja tämän jälkeen tarrautuvan ison aluksen siluetin luomaan linjaan. Onko vana jätetty tarkoituksella ohjaamaan katsetta pienestä aluksesta alaspäin kohti otsikkoa ja siitä yhä alaspäin kohti oranssia robottia? Mielestäni tämä vana on tarkoituksella aseteltu ohjaamaan katsojaa kohti otsikkoa, koska ilman vanaa pieni robotti olisi hyvin irrallinen ja eristäisi katsojan katseen julisteen yläkulmaan samalla tehden robotista häiritsevän yksityiskohdan.

6.4.3 Iso alus

Alus, joka sijaitsee julisteen oikeassa laidassa, on muodoltaan virtaviivainen ja sulavalinjainen. Muodot eivät ole teräviä missään vaiheessa, kaikki kulmat ovat pyöristettyjä. Näiden pyöristysten vuoksi en koe, että tämä alus olisi uhka kellekään.

Tämän aluksen muoto on samantyylinen kuin pienellä robotilla, joka on vasemmassa yläkulmassa. Voisiko alus olla kenties tämän pienen robotin emoalus? Mielestäni näiden kahden tyyli on niin samanlainen, että niiden on lähes pakko olla kotoisin samalta planeetalta. Ison aluksen virtaviivaisuus saa minut tuntemaan sen paljon kehittyneemmäksi kuin oranssin robotin. Ison aluksen ja pienen robotin virtaviivaisuus ja linjojen selkeys luo itselleni kuvan siitä, että oranssi robotti olisi vanhempaa tekoa.

Iso alus on kuvassa siten, että se näkyy suurin piirtein puoliksi. Aluksen vasen reuna luo siluettillaan alaspäin osoittavan diagonaalilinjan, jota ainakin oma katseeni seuraa helposti. Huomaan, että tämä linja osoittaa suoraan kohti oranssia robottia. Vastapainoksi tälle pitkälle linjalle tuntuu olevan aseteltu oranssin robotin vasen käsi, joka piirtää optisen linjan kohti julisteen vasenta yläreunaa.

6.4.4 Tausta ja maisema

Taka-alalla näkyy suuri planeetta, joka piirtää lempeän kaaren oikeasta ylälaidasta vasenta reunaa kohti. Tämä kaari vahvistuu lähestyessään kohti pientä robottia. Kaari päättyy oikeassa laidassa ison aluksen kylkeen, eikä jatku ulos kuvasta, vaan pysähtyy ison aluksen siluettiin, josta katse jatkaa matkaa alaspäin. Kaari on sen verran pyöreä, mutta loiva, että se antaa kuvaan mielestäni rauhallisen ja aavistuksen pysähtyneen tunteen.

Oranssin robotin alla ja takana näkyy maata, joka on romun peittämä. Tämä maa on hieman koholla kummastakin reunasta. Keskeltä kuvaa, jossa oranssi robotti on, maa on alempana taustalla. Maa muodostaa kaksi loivaa linjaa kohti robottia. Katse ohjautuu näiden kahden linjan takia mielestäni selkeästi kohti oranssia robottia.

6.5 Sijoittelu ja tasapaino

Juliste vaikutti heti nähtyäni todella tasapainoiselta. Julistetta tasapainottavat elementit on jaettu tarkkaan harkiten sen pinta-alalle. Halusin tietää, oliko Pixar käyttänyt kultaista leikkausta apuna tasapainoittamaan julistetta, joten tein testejä, jossa asettelin kuvan päälle kultaisen leikkauksen linjat. Huomasin heti, että vaikka kuinka tahansa käänsin kultaista leikkausta, niin aina jokin julisteen linja tai osa täsmäsi kultaisen leikkauksen linjoihin. On mahdollista, että julisteeseen on saatu luonnollinen tasapaino noudattamalla kultaista leikkausta, josta on kuitenkin poikettu hieman tekemään julisteesta mielenkiintoisempi eikä niin selkeästi kultaista leikkausta noudattava.

Julisteen pääelementit, jotka tasapainoilevat keskenään, ovat mielestäni oranssi robotti, pieni robotti ja alus. Apuna toimivat planeetan kaari sekä maa, joka alleviivaa painovoiman kuvaan. Maa on melkein suorassa ja viestii tasaisuudesta. Pienen robotin sijaintia korostaa sen takana näkyvä

planeetan kaari. Ilman planeetan kaarta pieni robotti olisi kuvassa häiritsevää. Nämä kolme elementtiä muodostavat sijoitteluillaan kuvaan kolmion, joka seisoo yhdellä kärjistään (katso kuva 15).

KUVA 9. Tiimalasi ja näkymättömät kolmiot (Pixar 2008). Kuva muokattu havainnollistamista varten.

Tämä näkymätön kolmio luo kuvaan tietynlaista tasapainoilun tunnetta, koska tämä kolmio, jonka sisällä sommittelu tapahtuu, on aavistuksen kallellaan. Tämän kolmion tarkoitus on luultavasti aiheuttaa kuvaan dynamiikkaa, joka tekee kuvasta mielenkiintoisen. Mielestäni julisteen sommitelussa on otettu pohjaksi geometrinen sommittelu, eli julisteen kohteita on sijoitettu tarkoituksen mukaisesti yksinkertaisten geometrinen kappaleiden sisälle (kuva 9).

Oranssi robotti on myös muotokieltään mielestäni ilmiselvästi sommiteltu kolmion sisään. Kun pääkohteiden ja robotin paikoille kuvan päälle piirtää kolmiot, niin huomaa, että kuvaan muodostuu tiimalasi (kuva 9). Uskon, että kuvassa on paljon muitakin samanlaisia rakenteita, joille kuva perustuu, mutta tämä tiimalasin muoto on kuitenkin mielestäni selvin tukirakenne, josta tässä on lähdetty liikkeelle.

Kuvan kappaleet on sommiteltu myös niin, että se on tasapainoinen. Pieni robotti ja planeetan kaari tasapainottavat isoa alusta, joka on kuvan oikeassa laidassa. Kuvassa näkyy selkeästi dynaamisen tasapainon käyttö: iso kohde lähempänä keskustaa ja pieni kauempana.

6.6 Elokuvan katselun jälkeiset tunnelmat ja lyhyt kerronta juonesta

Elokuvan katsomisen jälkeen huomasin, että monet asiat olivat juuri sitä, mitä olin analysoinut ennen katselua. Elokuvassa oli kuitenkin paljon lisää juonta ja tarinaa, mitä en saanut tulkittua julisteesta.

Wall-E kertoo tarinan yksinäisestä robotista, joka asuttaa lähes yksin hylättyä ja roskaista maapalloa seuranaan torakka. Se elää yksinäisyydessä siivoten roskia ja järjestellen paikkoja. Wall-E:n arkirutiini saa kuitenkin äkkiä muutoksen, kun planeetalle laskeutuu valtava alus, jonka sisältä planeettaa tutkimaan saapuu Eve-niminen robotti. Eve on se, jota analyysissäni nimitin pieneksi robotiksi. Eve ja Wall-E viettävät aikaa yhdessä ja tämän aikana Wall-E ihastuu Eve-robottiin. Even tehtävänä on löytää maasta jälkiä fotosynteesistä. Sen löydettyään Eve jähmettyy paikoilleen ja se haetaan suurelle avaruusasemalle, johon myös Wall-E livahtaa salamatkustajana mukaan.

Aluksella tapahtuu paljon erilaisia asioita, joita ei voi aavistaa julisteen kompositiosta. Siellä käy ilmi, että ihmiskunta on hylännyt planeetan, josta Wall-E on kotoisin. Avaruusasemalla selviää myös, että autopilotti on ottanut kontrollin aluksesta ja saanut käskyn, ettei alus voisi palata maahan enää koskaan. Alus yrittää tuhota näytteen fotosynteesistä ja täten estää aluksen kurssin suunnan muutosta kohti maata. Autopilotti saadaan kuitenkin nujerrettua, ja lopulta ihmisten massiivinen alus päättyy takaisin maahan ja he alkavat viljellä ja täyttää maapalloa uudelleen.

Wall-E on vanha roskansiivousrobotti, kun taas Eve on uutta teknologiaa ihmisiltä, jotka ovat matkanneet avaruudessa 700 vuotta. Elokuvan aikana Wall-E:n ja Even väliille kehittyy rakkaustarina, joka saa iloisen päätöksen.

6.7 Yhteenveto

Analyysissäni tulkitsin oranssin robotin olevan yksinäinen ja surullinen, mutta myös rohkea. Elokuvan aikana Wall-E eli tämä oranssi robotti julisteesta, kokee paljon asioita, jotka voisivat rikkoa sen, mutta Wall-E ei luovuta missään vaiheessa, vaan etenee kohti omaa päämääräänsä päättäväänä. Tämä käytös viestii siitä, että Wall-E on rohkea, kuten olin analysoinut julisteesta.

Tein myös julisteesta päätelmän, että Wall-E asuttaisi planeettaa yksin, ja sekin meni oikein.

Julisteesta en osannut analysoida, että Eve eli pieni robotti olisi naispuolinen robotti, johon Wall-E ihastuisi. Tietenkin näin jälkikäteen voisi tämän analyysissä nähdä pehmeistä muodoista ja kaarista, joista robotti muodostuu ja siitä, että Wall-E osoittaa tätä. Mielestäni tämä osa tarinaa ei kuitenkaan ole niin selkeästi nähtävillä, vaan menisi enemmän arvailamisen puolelle.

Tein myös päätelmän, etteivät Eve ja emoalus olisi uhka kellekään ja tämäkin osoittautui oikeaksi. Alussa luulin tehneeni virhepäätelmän, kun Eve yritti tuhota Wall-E:n elokuvan alkupuolella, mutta pian tapahtuneen jälkeen ne ystävystyivät keskenään.

Iso alus, joka näkyy julisteen oikeassa laidassa, oli alus, jolla Eve saapui planeetalle. Tulkitsin julisteesta aivan oikein, että tämä alus olisi Even kanssa samasta paikasta kotoisin ja tämän emoalus. Emoalus ei myöskään ollut vaaraksi kellekään, vaan toimi lähinnä kuljettajana Eve:lle. Ainoa vaara aluksesta syntyi Wall-E:lle, joka oli väärässä paikassa väärään aikaan, kun alus oli laskeutumassa maahan.

Pixar on miettinyt selkeästi hahmojen muotoa, väritystä ja sitä, mitä tarinaa ne kertovat itse hahmoista. Koko elokuvan juoni on otettu huomioon julistetta suunniteltaessa, ja se näkyy selkeästi tarkemmin analysoitaessa julisteen sommittelua. Tästä voin tehdä päätelmän, että julisteessa on käytetty komposition keinoja ilmaistakseen tarinaa, tunnetta ja jännitettä kuvassa.

7 AFFECT ”AHDINKO” PRODUKTIO JA OPITUN TESTAAMINEN

KUVA 10. Affect. Kuva: Kettunen, T.

7.1 Taustaa teoksesta

Affect on produktioni tuotantonimi, joka kulki aiemmin nimellä Ahdinko. Nimi muutettiin, koska se voisi luoda mielikuvia katsojalle teoksesta ja vaikuttaa täten teoksen tulkintaan. Osana tutkielmaani toimii opinnäytetyöhön liittyvä produktio, jonka tarkoituksena oli testata sitä, olinko ymmärtänyt komposition hyödyntämisen tunteen ja jännitteen luojana kuvassa (kuva 10). Produktioni on 3D-kuvateos, jonka toteutettiin käyttäen Blender-ohjelmaa ja Adobe Photoshop -kuvankäsittelyohjelmaa. Tarkoitukseni oli tehdä työstä tarina- ja tunnepitoinen teos.

Teosta suunnitellessani halusin valita erilaisia tunnetiloja, joita kuvaisin työssä. Nämä valitut tunteet ovat uhka, ahdinko ja rohkeus. Oma tyylini on aina ollut melko synkkää, ja halusin pitää tämän tyylin läsnä myös tässä tuotannossa näillä valituilla tunteilla. Ensisilmäys teoksesta näyttää hyvin epätoivoiselta toista päähahmoa kohtaan, mutta syvempi tarkastelu kuvasta kertoo lisää tarinaa siitä, mitä kuvassa oikeasti tapahtuu.

Valitsin tunteiksi uhan ja ahdinon, koska molemmat tunteet ovat epämiellyttäviä kokemuksena ja niiden kuvaaminen kuvassa olisi mielenkiintoista, koska nämä tunteet ovat voimakkaita kenelle tahansa, joka ne joutuisi kokemaan. Viimeinen valintani oli rohkeus. Rohkeuden kuvaaminen on

hankalaa, koska rohkeudelle ei ole suoraa määrittelyä siitä, miltä se näyttää. Rohkeuden kuvaaminen on mielenkiintoista juuri sen haastavuuden takia. Jotta kuvaan saatiin aikaan rohkeuden tunne, oli sitä varten yhdisteltävä monia eri asioita oikeassa suhteessa.

7.2 Massat ja pinnat

Lopullisessa tuotoksessa erottuu selkeästi kaksi isoa pintaa, joiden sisälle mahtuu pienempiä massoja. Nämä kaksi suurinta pintaa jakavat tilan suurin piirtein puoliksi lohikäärmeen ja hiiren välille. Tämä kahden suuren pinnan vastakkainasettelu saa kuvaan kaksintaistelun tuntua, mikä korostaa kuvassa esiintyvää taistelua hiiren ja lohikäärmeen välillä.

Hiiri on ympäröity tummilla massoilla, jotka luovat tunnelmaa siitä, että hiirellä on tukala paikka tai ahdistava olo. Suurin vaikutus tähän ahdingon tuntuun on suuri siivestä koostuva massa, joka painaa hiirtä ikään kuin alaspäin. Hiiren edessä on teräväkulmainen pinta, joka muodostuu lohikäärmeen hännän piikeistä. Se luo tunnetta vaarallisuudesta ja tukalasta olotilasta. Hiiri on aseteltu tarkasti ahtaalle piikkien väliin, mikä korostaa tukaluutta.

7.3 Värit

Produktiossa on kyse hiiren ja lohikäärmeen välisestä taistelusta, joka on selvästi fantasiaa. Halusin työhön runsaasti erilaisia värejä, jotta fantasian tuntu korostuisi. En kuitenkaan voinut yhdistää teokseen liikaa värejä, ettei niiden tuoma tunnelma menisi sekaisin.

Yleisvärinä halusin kuvaan sinistä ja purppuraa, joilla voidaan helposti kuvata masennusta, väsymystä ja mystiikkaa. Sinisen ja purppuran sävyt korostuvat ympäriinsä kuvassa, lähinnä tummilla alueilla.

Käytin punaista väriä pieninä alueina kuvassa, koska punainen on voimakas väri ja voi helposti nautita katsojan tuijottamaan sitä. Halusin korostaa punaisella viitalla hiiren rohkeutta ja intohimoa, kun samalla punaisella sävyllä väritin lohikäärmeen suomuja, silmiä ja siipiä tuomaan vaarallisuuden tuntua. Punaista sävyä on käytetty positiivissa ja negatiivisissa yhteyksissä. Lohikäärmeen

punaisen oranssit silmät tekevät siitä uhkaavan näköisen. Tämä oranssi sävy yhdistyy myös lohikäärmeen liekkeihin, jotka ovat oransseja. Tämä värien yhdistäminen luo tunteen siitä, että lohikäärmeen katse on polttava tai kuuma.

Lohikäärmeen kidassa näkyvät liekit piirtävät valoa ympäristöön, etenkin hiiren päälle luoden yhteyden siihen, että lohikäärme on syöksemässä tulta kohti hiirtä. Tämä oranssi valo hiiressä viestii myös hiiren rohkeudesta. Oranssi sävy omaa samoja ominaisuuksia kuten punainen eli voi tarkoittaa niin positiivisia kuin negatiivisiakin asioita.

Kuvan taka-alalla pilkistää vihreää valoa, joka korostaa kuvan punaisia sävyjä, koska se on niille vastaväri. Tämä vihreän sävyn tarkoitus on luoda kuvassa tunnelmaa uudesta elämästä ja mahdollisuuksista. Osa voi myös tulkita tämän vihreän sävyn kateutena, kuten esimerkiksi sanotaan sanonnassa ”vihreänä kateudesta”.

7.4 Linjat ja muodot

KUVA 11. Affect ja sen linjat

Halusin työhön vauhdikkuutta, aivan kuin teos olisi otos toimintakohtauksesta. Tämä vauhdikkuus korostaisi kuvan tunnelmaa. Käytin kuvaa tehdessäni paljon diagonaalisia linjoja, jotka ohjaavat katsojan silmää kohti lohikäärmettä (kuva 11). Nämä diagonaaliset linjat ovat syy siihen, miksi kuva tuntuu vauhdikkaalta. Halusin, että nämä linjat ohjaisivat katseen kohti lohikäärmettä, koska hiiri oli

hyökkäämässä sen kimppuun ja voisi täten luoda tunnelmaa siitä, että lohikäärme on hyökkäyksen kohteena. Nämä diagonaaliset linjat ovat läsnä myös hiiressä – hiiri on suunnattu voimakkaasti kohti lohikäärmettä korostaen hiiren rohkeutta ja urheutta. Teoksen keskellä on myös näkymätön kolmio, joka muodostuu kohteiden välille. Tämä näkymätön kolmio seisoo yhdellä kärjistään ja on epävakaa: tämä auttaa luomaan kuvaan dynamiikkaa.

Hiiren ja lohikäärmeen välille muodostuu näkymätön linja, joka muodostuu niiden asentokielen ja katseen suunnan takia. Hiiren osoittava miekka luo linjaa kohti lohikäärmettä, jonka katse luo linjan takaisin kohti hiirtä.

Halusin, että hiiri olisi muotokieleltään helposti lähestyttävä, mikä voisi auttaa katsojaa samaistumaan hiireen ja olemaan tämän puolella. Hiiri koostuu pyöreistä muodoista, jotka tekevät siitä pehmoisen. Ainoa terävä asia hiiressä on sen miekka, joka on visusti osoitettuna kohti lohikäärmettä. Lautta, joka on hiiren alapuolella, on tarkoituksella aseteltu mahdollisimman vaakasuoraan, jotta tämä viestisi siitä, että hiiri on vakaa ja näyttäisi näin olevan tilanteen tasalla eikä uhrina kuvassa. Katsoja ei välttämättä huomaa tätä lautan luomaa linjaa, joten lautan linjojen vaikutus voi jäädä kuvan tarinan kannalta vähäiseksi.

Lohikäärmeestä piti saada uhkaava katsojalle ja hiirelle, mutta myös hieman sen oloinen, että se olisi myös itse uhattuna kuvassa. Lohikäärmeen muotokieli on terävää ja kulmikasta, mikä tekee siitä uhkaavan. Halusin kuvata tilannetta myös hieman tukalaksi lohikäärmeelle. Lohikäärmeen pään vieressä on voimakas pystylinja, joka muodostuu sen hännän piikeistä. Tämä pystylinja pysäyttää katseen ja tekee lohikäärmeen pään vierelle ikään kuin seinän, joka voi luoda tunnelmaa siitä, että lohikäärme on ajettu ahdinkoon. Lohikäärmeen hännän piikin käyttäminen pystylinjana sen pään vieressä ei välttämättä ole tarpeeksi vahva keino luomaan ahdinon tuntua lohikäärmeelle, koska häntä yhdistetään lohikäärmeeseen eikä se tunnu millään tavoin pysäyttävän sitä, vaan voi luoda tunteen, että lohikäärme on ottanut tilan haltuun.

7.5 Sijoittelu ja tasapaino

Hiiri on aseteltu lähemmäksi kuvan keskikohtaa, koska se on ympäröity isoilla massoilla, jotka voisivat tehdä kuvasta painavamman vasemmalta puolen. Hiiren asettelu keskemmälle voi viestiä katsojalle myös siitä, että hiiri on hyökkäämässä kohti lohikäärmettä. Lohikäärme on aseteltu mahdollisimman reunaan, jotta sen olo tuntuisi aavistuksen tukalalta. Mikäli taivas ei olisi vihreä lohikäärmeen siiven takana, olisi kuva pahasti epätasapainossa. Tämä vihreä väri tasapainottaa kuvaa kirkkaudellaan ja vastavärinä punaiselle. Kirkas vihreä taustalla auttaa myös erottamaan siivessä näkyvät nuolet, jotka voivat kertoa enemmän kuvan tarinaa katsojalle.

Hiiri on aseteltu kuvassa myös alemmaksi kuin lohikäärme, jotta lohikäärmeelle saataisiin luotua lisää uhkaavuutta. Tämä alemmas sijoittelu tekee hiirestä heikon oloisen, mutta hiiren asennon ja miekan voimakas suunta kumoaa tätä vaikutusta tekemällä hiirestä urheamman oloisen.

8 KUINKA KATSOJAT OTTIVAT KUVAN VASTAAN?

8.1 Kysely

Koska tekijänä en pysty kertomaan sitä, kuinka katsojat näkevät kuvan tarinan, tein pienen kyselyn, jossa kysyin ihmisiltä, mitä he näkivät kuvassa. Kysely oli täynnä avoimia kenttiä, johon vastaajat saivat kirjoittaa itse vastauksia. Kyselyyn sain mukaan vastaamaan kuusi ihmistä, mikä ei ole riittävä määrä kertomaan siitä, olinko työssäni onnistunut. Tämä kuuden ihmisen määrä kuitenkin antaa suuntaa siitä, olinko oikeilla jäljillä. Kyselyyn en pystynyt varaamaan paljoa aikaa, joten siksi otanta oli niin pieni.

Kysely keskittyi kysymään kuvaan liittyviä tuntemuksia ja sitä, mitä tunnelmia kuva herätti katsojissa. Halusin kyselyyn vastaajia, jotka edustivat erilaisia ammatteja. En halunnut mukaan yhtään graafisen alan edustajia, koska he voisivat tulkita kuvaa paremmin kuin ihmiset, jotka eivät tee työkseen tai harrastuksenaan grafiikkaa. Kyselyn tarkoituksena oli kerryttää tietoa siitä, sainko tavalliset ihmiset, joilla ei ole graafista koulutusta, näkemään kuvan tarinan ja tunnelman.

Vastaajat saivat kyselyn alussa ohjeistuksen, etteivät he saisi keskustella työstä keskenään. Kyselyyn osallistuneet täyttivät kyselyn yksin ja saivat tarkastella kuvaa aluksi valintansa mukaan 2–5 minuuttia. Vastaajat saivat palata katsomaan kuvaa myös kyselyn täyttämisen aikana. Kysymyksiä vastaajat eivät nähneet ennen kuin olivat katsoneet kuvaa. Kysely oli jaettu osa-alueisiin: henkilötiedot, ensivaikutelma, tunnelma ja hahmot. Esitetyt kysymykset olivat seuraavat:

Henkilötiedot:

Nimi

Nykyinen ammatti, viimeisin ammatti, koulutuksesi tai meneillään oleva koulutuksesi?

Ensivaikutelma:

Mikä oli ensimmäinen ajatus tai tunnelma, joka välittyi kuvasta ja miksi?

Tunnelma:

Minkälainen tunnelma tai ilmapiiri on kuvassa ja miksi?

Mitä kuvassa tapahtuu?

Hahmot:

Minkälainen olotila on hiirellä?

Minkälainen olotila on lohikäärmeellä?

Kumpi on paremmassa asemassa ja miksi?

Jos kyseessä olisi taistelu hahmojen välillä, kumpi voittaisi?

8.2 Vastaukset

Kyselyyn vastasi kolme miestä ja kolme naista. Taustoiltaan he olivat hyvin erilaisia. Seuraavaksi käyn läpi vastauksia, joita sain.

Nainen 1.

Liiketalouden opiskelija, alle 30 vuotias.

Ensivaikutelma

Henkilön mielestä kuvassa oli käytetty paljon huomiota yksityiskohtiin, joista esimerkkeinä hän mainitsi nuolet lohikäärmeen siivessä. Vastaajalle tuli myös mieleen hänen lapsuutensa aikainen peli, jossa esiintyy hiirtä muistuttava hahmo. Vastaaja ihmettelee hiiren hyvää pitoa lautan päällä, vaikka kuvassa on myrskyisää. Myrskyisä tunnelma tulee hänen mielestään vesisateesta sekä väreistä, joita työssä esiintyy.

Tunnelma

Vastaaja kuvaa teoksen tunnelmaa ja ilmapiiriä sankarilliseksi ja eepiseksi. Vastaaja myös kertoo hiiren olevan loukussa, mutta uskoo tämän vievän voiton. Hänen mielestään hiirestä huokuu myös päättäväisyys, tarmokkuus ja sisu.

Kuvassa vastaajan mielestä kuvan hiiri on ollut ajalehtimassa merellä ja myrsky on noussut ja ehkä tämän takia tai pedon vuoksi lautasta on purje mennyt rikki. Vihollinen eli lohikäärme on yllättänyt

hiiren ja täten taisto alkanut. Toinen mahdollisuus hänen mielestään on eräänlainen kostoretki, joka johtuu siitä, että hiiri on matkalla pelastamaan kaverinsa. Eeppisyys tulee hänen mielestään kuvaan, koska kuvassa on myrsky ja kostoretkillä on aina myrsky.

Hahmot

Vastaajan mielestä hiiri on pelokas, mutta päättäväinen. Lohikäärmeen vastaaja kuvailee ärsyyntyneeksi, murhanhimoiseksi ja jopa uhatuksi. Paremmassa asemassa kuvassa vastaajan mielestä on lohikäärme, koska se on paljon isompi. Lohikäärme voisi myös polttaa hiiren helpommin kuoli-aaksi kuin hiiri voisi nujertaa tämän pienellä miekallaan. Vastaajan mielestä lopuksi taistelun kuitenkin voitaisi hiiri.

Nainen 2.

Eläkeläinen, toiminnanohjaaja, palkanlaskija. Alle 60 vuotias.

Ensivaikutelma

Vastaaja vertasi teosta "Stuart Little" -hiireen. Hänen mielestään kuvassa oli ensivaikutelmana toiminnallinen ja uhkaava hetki, jonka lopputuloksen haluaisi nähdä.

Tunnelma

Hänen mielestään hiirellä on kuumat oltavat, koska tämä on pieni ja heikko. Lohikäärme voi syöstä tulta ja on paljon suurempi kuin hiiri. Vastaajan mielestä lautta kelluu aika pahasti myrskyssä. Hiiri uhmaa vastaajan mukaan uljaasti lohikäärmettä pienellä miekallaan myrskyävillä vesillä.

Hahmot

Vastaajan mielestä hiiren olotila on kiihkeä ja taistelunhaluinen. Kyselyssä vastaaja myös kirjoitti, että lohikäärmeen olotila on tukala. Hänen mielestään hiiri on myös paremmassa asemassa tilanteessa, koska lohikäärme on pudonnut mereen. Vastaajan mielestä hiiri voitaisi taistelun.

Nainen 3.

Siivooja, myynninopiskelija. Alle 30 vuotias.

Ensivaikutelma

Vastaajan mielestä kuva on dramaattinen. Kuva on myrskyinen ilta, jolloin lohikäärme ja hiiri taistelevat. Vastaaja tekee myös huomion, että hiiri on jo haavoittanut lohikäärmettä.

Tunnelma

Hänen mielestään kuvassa on paha enteilevä ilmapiiri, mutta myös toivoa on ilmassa. Vastaajan mukaan hiiri on päättänyt voittaa pedon, mutta se on suurempi vastus hiirelle kuin se itse ajattelee.

Hahmot

Hiiri on vastaajan mielestä uhmakas, mutta pelokas. Lohikäärmeen hän kuvailee varmaksi ja ettei tätä pelota ollenkaan. Vastaaja myös kertoo, että lohikäärme on paremmassa asemassa, mutta hiirelläkin on mahdollisuus voittaa. Lopuksi vastaaja toteaa, että hiiri voittaa lopuksi.

Mies 1.

Sähköasentaja. Alle 30 vuotias.

Ensivaikutelma

Kuvassa on meneillään taistelu, ja tästä selvimmät merkit ovat vastaajan mielestään miekka ja lohikäärmeen liekit.

Tunnelma

Tunnelmaltaan kuva on vastaajan mielestä dramaattinen ja synkkä, koska maisema on pimeä ja myrskyinen. Vastaajan mielestä kuvassa hiiri on todennäköisesti yrittänyt paeta lohikäärmettä, muttei ole päässyt karkuun. Hiiri on päättänyt siksi taistella kuolemaansa saakka tietäen, että mahdollisesti kuolee.

Hahmot

Hiiri on vastaajan mielestä epävarman oloinen, mutta näyttää siltä, ettei ole antamassa periksi. Lohikäärme on hänen mielestään peloton tilanteen suhteen. Lohikäärme on vastaajan mielestä tilanteessa paremmassa asemassa, koska se on paljon suurempi kuin hiiri ja keskellä merta. Vastaajan mielestä lohikäärme voittaa taistelun.

Mies 2.

Toiminnanohjaaja, puuseppä. Alle 60 vuotias.

Ensivaikutelma

Hänen mielestään ensivaikutelmana kuvassa näkyy suuri pelottava vaara, jota avuton hiiri yrittää saada torjuttua. Vastaaja tarkentaa myös, että ilmassa on toivottomuutta hiiren selviytymisen suhteen.

Tunnelma

Tunnelma kuvassa on vastaajan mukaan uhkaava, koska siinä esiintyy avuton hiiri ja suuri lohikäärme. Lohikäärmeen suuri koko on hengenvaaraksi hiirelle, joka on lautalla. Vastaaja kertoo, että lohikäärme on saartanut lautalla olevan hiiren ja sillä ei näyttäisi olevan minkäänlaisia mahdollisuuksia selvitä. Lohikäärmettä kuvailtiin vielä tarkemmin aggressiiviseksi.

Hahmot

Hiirellä on vastaajan mukaan hengenvaaralliset oltavat ja vaikka haluaakin puolustaa itseään, tietää tämä, että tilanne on toivoton, jos lohikäärme tahtoo tehdä pahaa. Lohikäärmeen olotila vaikuttaa vastaajan mukaan ärsyntyneeltä ja se on uhkaavan oloinen, eikä halua hiiren läsnäoloa. Lohikäärme vaikuttaa kuitenkin vastaajan mukaan kiinnostuneen hiirestä tämän pienen koon vuoksi. Lohikäärme tietää, ettei hiirestä ole hänelle vastusta tai uhkaa. Vastaajan mukaan lohikäärme on paremmassa asemassa, koska se on omassa elementissään eli vedessä. Koko on myös lohikäärmeelle eduksi.

Mies 3.

Tuotantotalouden insinööriopiskelija. Alle 30 vuotias.

Ensivaikutelma

Ensivaikutelmaksi vastaaja vertaa kuvaa hänelle tuttuun fantasiapeliin, mutta tarkemmilla yksityiskohdilla. Hänen mielestään asetelma on eppinen ja fantasiatyylillä kyllästetty.

Tunnelma

Kuvaa vastaaja luonnehtii tummanpuhuvaksi ja epätoivoiseksi, kuten synkkään fantasiatyylisiin kuuluu. Ilmapiiiristä hän mainitsee, että se on painostava, epätoivoinen ja lohdu-ton. Vastaajan mielestä kuvan selvästi ylivoimaiselta näyttävä lohikäärme häviää taistelun täysin hiirelle. Hänen mukaansa voi olla myös toinen vaihtoehto, missä hiiri oli yllätetty harjoittelemasta ja taistelu alkoi kahden osapuolen välillä.

Hahmot

Hiirellä on vastaajan mukaan huono itsesuojeluvaisto ja tämän vuoksi hiiri tuntee olonsa voittamattomaksi. Lohikäärmeen olotila on vastaajan mukaan samanlainen kuin joka päivä. Vastaajan mukaan lohikäärme on ikään kuin tekemässä jokapäiväisiä töitään eli tuhoja. Lohikäärme on myös vastaajan mukaan saanut jo osansa hiireltä, mutta tämä on ollut ovela ja käyttänyt ympäröintitaktiikkaa hiirtä vastaan, jotta se voisi tuhota vihollisensa. Vastaajan mielestä ”tylsempi” ihminen vastaisi, että lohikäärme olisi paremmassa asemassa, koska tämä on iso ja voimakas. Hän kuitenkin kertoo, että hiiri on paremmassa asemassa koska sen itsesuojeluvaisto puuttuu ja on hyvin uhmakas. Vastaaja myös tarkentaa, että vaikka miekka on pieni, niin se ei haittaa, vaan tärkeintä on se kuinka sitä käytetään. Vastaajan mukaan taistelun voittaisi hiiri, koska hiiren ympärillä on uskoa ja toivoa luova valaistus.

8.3 Yhteenveto

Vaikka kysely oli varsin pieni osallistujamäärältään, on selvästi nähtävissä eroja varsinkin sukupuolten välisissä vastauksissa. Miespuoliset vastaajat vastasivat kysymyksiin paljon negatiivisemmin kuin naisvastaajat. Huomattavin ero oli siinä, että kaikki naispuoliset vastaajat sanoivat, että hiiri voittaisi taistelun. Miespuolisista vastaajista vain yksi oli sitä mieltä, että hiiri voittaisi taistelun. Miespuolisista vastaajista ainoa, joka päätyi samaan ratkaisuun kuin naispuoliset vastaajat, teki myös huomion, että ”tylsempi” ihminen olisi vastannut toisin.

Ensivaikutelma

Vastausten joukosta korostuvat selkeästi paljon negatiivisia tunnelmia. Kuvaa on kuvailtu dramaattiseksi, eepiseksi, myrskyisäksi ja toiminnalliseksi. Kuvaan oli myös yhdistetty sanoja kuten vaara, avuttomuus, pelko, toivottomuus ja fantasia.

Tunnelma

Kuvan tunnelmaa on kuvailtu pääasiassa negatiivisillä sanoilla, etenkin miespuolisten vastaajien puolesta. Negatiivisia ilmaisuja, joilla teoksen ilmapiiriä kuvailtiin, olivat paha enteilevä, synkkä, taistelu kuolemaan asti, uhkaava, painostava, lohjudon ja epätoivoinen. Myös positiivisia tunnelmia oli. Suurin osa positiivisista ilmaisuista tuli naispuolisilta vastaajilta. Kuvaa kuvailtiin seuraavin ilmaisin: sankarillinen, eepinen, toiveikas, päättäväinen ja dramaattinen.

Hahmot

Hiirestä ja lohikäärmeestä vastaajat antoivat varsin erilaisia vastauksia. Naispuoliset vastaajat ilmaisivat helpommin, että hiiri voittaisi tilanteen. Miehistä kaksi vastasi, että hiiri häviäisi taistelun. Hiiri voittaisi neljän vastaajan mielestä.

Hiirtä naispuoliset vastaajat kuvailivat sanoin kiihkeä, taistelunhaluinen, pelokas, päättäväinen ja uhmakas. Miespuoliset vastaajat kuvailivat hiirtä paljon negatiivisemmin: epävarmuus, hengenvaara, toivoton, huono itsesuojeluvaisto. Vastausten seassa oli myös hivenen positiivisuutta: periksiantamattomuus, halu puolustaa, voittamattomuus, usko ja toivo.

Lohikäärmeestä suurin osa sanoi, että se olisi paremmassa asemassa. Vain muutama ilmoitti, että hiiri on paremmassa asemassa. Lohikäärmeen olotilan kommentointi miesten ja naisten välillä oli samanlainen, mutta naispuoliset vastaajat liittivät lohikäärmeen yhteyteen enemmän sanoja, jotka ilmaisivat lohikäärmeellä olevan huonojakin tunnelmia. Lohikäärmettä oli kuvailtu ilmaisuin: ärsyyntynyt, murhanhimoinen, uhattu, tukala olo, varma, peloton ja uhkaava.

Tavoitteet ja tulos

Tavoitteenani oli luoda teos, joka kertoisi tarinan hiiren ja lohikäärmeen taistelusta. Tarinaan oli tarkoituksena luoda komposition avulla tunnelmia, jännitteitä ja tunteita. Nämä tunnelmat, jotka halusin luoda teokseen, olivat: uhka, ahdinko ja rohkeus.

Suurin osa vastaajista on ilmaissut vastauksissaan sanoja, jotka ovat todella lähellä tunteita, joita tavoittelin teoksella. Lähimmäksi omaa tulkintaani teoksesta ja sen kompositiosta pääsivät naispuoliset vastaajat, joiden mielestä hiiri selviytyy tilanteesta voittajana.

Mielestäni teos on onnistunut, koska se on herättänyt vastaajissa tunteita, jotka halusin sitoa työhön. Nämä tulokset, jotka sain, ovat vain suuntaa antavia, mutta suurempi otanta voisi kertoa lisää esimerkiksi siitä, onko miesten ja naisten tulkinnoilla enemmän eroja. Huomasin tuloksista, että miehet yhdistivät helpommin negatiivisia tuntemuksia kuvaan, kun taas naiset yhdistivät voiton helpommin hiirelle. Tätä väitettä voisi selvittää myös suuremmalla kyselyllä ja haastatteluilla.

Vastauksista huomasin myös sen, että kappaleiden koolla on iso merkitys siihen, miten se vaikuttaa niiden asemaan kuvassa. Lohikäärme miellettiin monesti todella vahvaksi ja varmaksi, mutta tästä

huolimatta hiirestä oli myös ehdotettu voittajaa tilanteeseen. Koska hiirtä on ehdotettu voittajaksi tilanteeseen, koen tämän vastauksen siten, että se tarkoittaisi sitä, että hiiri on rohkea.

Saamani vastausten perusteella voin ainakin omasta mielestäni olla tyytyväinen luomukseeni. Mielestäni työ on onnistunut ja jos haluaisin saada asiasta vielä isomman varmuuden, voisin luoda kyselyn suuremmalla otannalla. Voin todeta, että työ on onnistunut teoriassa ja käytännössä sitomaan haluamiani tunteita ja tunnelmia kuvaan.

9 POHDINTA

Valitessani kompositiota tutkielmani aiheeksi huomasin, että aihe on hyvin laaja, mutta perusasiat lyhyesti kerrottavissa. Syventyessäni aiheeseen huomasin myös sen, että kompositio on alue, joka jokaisen graafisen suunnittelijan tulisi ymmärtää. Tutkiessani ja lukiessani aiheesta huomasin yhä enemmän tajuavani, miksi jotkut kuvat ovat herättäneet minussa aina tietynlaisia tunteita tai tunteita. Tutkielman aikana aloin viimein ymmärtää enemmän sommitelman tärkeydestä kuvan parissa. Aiemmin olin mennyt oman silmäni mukaan, eli olin mennyt aina siten, mikä minusta on tuntunut oikealta. Nyt osaan tutkielmani ja produktioni jälkeen sanoa, miltä mikin vaikuttaa ja miksi, kuin ennen olisin jäänyt arvailemaan ja pohtimaan mahdollista syytä asialle. Aiheeseen syventyminen ja sen tutkiminen todellakin avasi itselleni uuden maailman graafiseen suunnitteluun.

Komposition osa-alueista huomasin värien vaikuttavan eniten. Kompositio ei kuitenkaan ole asia, joka voisi ratsastaa onnistumiseen yhden osa-alueen turvin, vaan on se monen asian yhteinen summa. Kuva onnistuu välittämään tunteita, mikäli se on kohdeyleisölle selkeä eli katsoja osaa yhdistää kuvan muotoja ja värejä kokemiinsa tunteisiin tai asioihin. Kuvaan saadaan enemmän tarinaa ja tunnetta, mikäli sen rakenne on suunniteltu hyvin.

Kuvan tekemisessä ei mielestäni kannata juosta suoraan tekemään yksityiskohtia, vaan on aloitettava aivan pohjalta ja luotava luuranko, johon kuva voisi rakentua. Kuvalle luurangon muodostavat massat, muodot ja linjat. Luurangolle saadaan lihaa luiden ympärille lisäämällä siihen värejä ja tai vähentämällä niitä. Värit voivat myös viedä koko työn tunnelmaltaan aivan erilaiseksi. Yksityiskohdilla tai kuvan aiheella ei mielestäni ole niin paljon vaikutusta kuvan tunnelmaan kuin kompositiolla, joka voi muuttaa mielestäni minkä tahansa aiheen aivan toisenlaiseksi. Komposition voima perustuu mielestäni siihen, että sen tehtävänä on luoda kuvaan lisää materiaalia, josta katsoja voi saada ajatuksia siitä, mitä on kuvan pinta-alan ulkopuolella eli miten kuvan tarina jatkuu muualla kuin kuvatussa alueessa.

Tutkielmassani huomasin, että kyselyn olisi pitänyt olla osallistujamäärältään paljon laajempi. Tutkielma herätti mielenkiintoni varsinkin siihen, kuinka eri lailla miehet ja naiset näkevät kuvan ja sen elementit. Kyselyissäni paljastui pientä eroa näiden kahden sukupuolen välillä, ja olisi todella mielenkiintoista tutkia aihetta enemmän. Mielestäni olisi myös hyvä jatkaa tutkimusta eri kulttuurien välillä – mitä eroja ja yhteistä kulttuureilla on komposition suhteen?

Vaikka tutkielmani ei välttämättä kerrytä uutta tietoa, niin se on silti osoitus siitä, että kompositio on tärkeä osa kuvaa ja sen luomaa viestiä katsojalle. Olen itse tyytyväinen tutkielmaani, koska sitä tehdessäni opin paljon uutta. Näen ja koen kuvat sekä taiteen aivan uudessa valossa.

LÄHTEET

- Bang, M. 2000. Picture this: How pictures work. San Francisco: Chronicle Books LLC.
- Freeman, M. 2008. Masterin Digital Photography. East Sussex: ILEX
- Frost, L. 2003. The creative photography handbook. Newton Abbot: David & Charles.
- Oja, O. 2004. Piirtämisen taito. Helsinki: WSOY.
- Otavan Opisto 2015. Valokuvailmaisu. Viitattu 31.1.2015, http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/muut/vapaasivistys/valokuvaus/valokuvailmaisu/2_sommittelu/01_sommitelu?C:D=hNwX.hg2q&m:selres=hNwX.hg2q
- Präkel, D. 2006. Composition. Lausanne: AVA Publishing.
- Roberts, I. 2008. Mastering Composition. Cincinnati: North Light Books.

Kuvat

Kuvat 1-7, Kettunen, T. 2015

Kuva 8, Pixar. 2008

Kuva 9, Pixar, 2008. Muokattu havainnollistamista varten: Kettunen, T. 2015

Kuva 10, Kettunen, T. 2015

Kuva 11, Muokattu havainnollistamista varten. Kettunen, T. 2015